

fjort to Grunde for Lovforslaget. For det Første Hensyn til Universitetets store Betydning. Jeg kunde netop have Lykt til at sige det Mobbatte af Hensyn til Universitetets store Betydning. Universitetet hviler paa de aarlige Bevillinger, som ydes det af Statskassen; men Universitetet er netop Folkets Eiendom, og jeg er overbevist om, at saafremt Universitetet opfylder sin Bestemmelse, og de Embedsmænd, som ere blevne dannede ved det, fylde deres Plads, vil det danske Folk se op til Universitetet og med Bevedvillighed tilstaa det den Understøttelse, som den trænger til. Den anden Grund var, at den høitærede Minister mente, at der kunde komme trange Lider, og saa kunde der knibes paa Bevillingerne. Jeg tror ikke, at denne Grund kan holde Stik. For det Første vil en stor Part af Udgifterne ikke kunne skydes ud til andre Lider eller indstræktes; men dernæst er jeg overbevist om, at, hvad der er nødvendigt, ogsaa i trange Lider vil blive bevilget. I det Hele tror jeg, at den Maade, hvorpaa Bevillingsmyndigheden har behandlet Bevillingerne til de enkelte Udgiftsposter, har viist, at man ikke har været karrig. Naar man nu vil sige, at Forholdet vil blive et andet, dersom hele Universitetets Formue bliver opspist, saa siger jeg, maatte dog Rigsdagen have været meget forsynet, naar den var rundelig med Bevillinger paa den Tid, da Formuen spistes op, hvor den altsaa kunde indse, at den om meget kort Tid vilde blive nødt til at skyde til af Finansskassen. Efter hvad jeg her har sagt, kan jeg ikke finde nogen Anledning til at stemme for dette Lovforslag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Det ærede Medlem erindrede os om, at han altid har været en Modstander af separate Fonds, og han sagde derhos, at han ikke saae nogensomhelst Grund til at opretholde saadanne separate Fonds. Da det ærede Medlem fra tidligere Tid har udtalt denne Anskuelse, kan det ikke undre mig, at han fremsætter den igjen idag, da der uenigelig er Anledning dertil; men en Sag er dog ikke klarer dermed, at man har henvist til, at man tidligere gjentagne Gange har udtalt det Samme, og at man ikke kan indse, at Sagen forholder sig anderledes nu, end den har forholdt sig tidligere. Det forekommer mig at være aldeles umiskjendeligt, at det gjør en Forskel i et Instituts Stilling, om det støttes ved tilstrækkelige særlige Fonds eller ikke. Den Grund til Betænkelighed, at Kirkeministeren kommer med til at forvalte Sordegods og Skove, er i ethvert Tilfælde i Tidens Løb soundet overmaade stærkt ind; thi det Sordegods, der er at forvalte nu under de særlige Fonds, er overmaade Lidt, og de Skove, der høre til, ere, med Undtagelse af Sorø Akademis Skove, ligesaa ubetydelige. Selvsjælgelig forvalter Mini-

steren ikke personlig disse Ting; der er, som bekendt, et Institut, og det er da navnlig Ræsturen, hvis Opgave det er at forvalte Sordegodset og gennem en tilstrækkelig forkyndig Mand at føre Tilsyn med Skovene. Der er derfor, saavidt jeg kan skjønne, den samme Betryggelse for en hensigtsmæssig Forvaltning af det Gods, der er Tale om, og de Skove, der haves, som der er med Hensyn til Landets øvrige Sordegods og Skove. Finansministeren forvalter det ikke umiddelbart. Det ærede Medlem mente saa, at man kunde være ganske rolig ved at lade Universitetets Formue forvinde og ligeledes de øvrige separate Fonds Formue forvinde. Jeg antager dog ikke, at det ærede Medlem vil gjøre det gjældende i fuld Udstrækning, saaledes at det Samme skulde gjælde om Kommunitetets Formue, Sorø Akademis Formue og saa fremdeles. Jeg tror, hvis jeg ikke tog feil af det ærede Medlems Udtalelser, at det kun gjaldt eller væsentlig gjaldt Universitetet, og saa forfikrede det ærede Medlem os om, at der ikke vilde være nogen Bæmselighed ved at erholde de fornødne Bevillinger, naar det behøvedes, men i det Samme blev det ærede Medlem forsigtig og spiede til, saafremt Universitetet opfylder sin Bestemmelse, og de Mænd, som udgaa fra Universitetet, ere af en saadan Betskaffenhed, at man kan være tilfreds med dem. Se saa komme vi allerede ind paa Overveielsernes Stadium, og det Overveielser, der kunne give et meget betænkeligt Resultat. Det kommer nemlig an paa, hvem der er Dommer her. Vil man sikre Videnskabeligheden et fast Højskole i Danmark, tror jeg, at det er fuldt forsvarligt og klogt, at man udruster det med særlige Fonds.

Krieger: Det falder mig ikke et Dieblit ind at tro, at jeg i den nu foreliggende Sag skulde kunne overbevise det ærede Medlem, som før havde Ordet (Hasle), efter at han har udtalt sig paa den Maade, som han har gjort. Men mig synes dog, at det er i sin Orden, at der ogsaa fra et af Thingets Medlemmer, — og det synes jo, som ingen Andre vil gjøre det — fremkommer en Indsigelse mod de Bemærkninger, der ere yttrede fra hans Side. Jeg veed jo, at der fra gammel Tid under tiden kan ligge ligesom en vis Koldem i Anvendelsen af visse Ord, hvilke man er bleven vant til at betragte som tilstrækkelige til at afgjøre, om Noget er rigtig eller urigtigt. Men ved nærmere Overveielse viser det sig ikke sjældent, at det, som i det Bæsentlige var betegnende i sin Tid, dengang Ordet kom frem, ikke altid længere passer paa samme Maade, naar man siden uden nærmere Prøvelse anvender det paa helt forskjellige Forhold, paa Forhold, som imidlertid ganske have forandret sig, saa at der ikke er nogen virkelig Lighed tilbage. Dengang da det, som vi Aldre erindre, var Løst, at man skulde se at blive af med de separate Fonds, blive af med „Skuffe-